Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Tweede Monitoring Prestatiegaranties Raamovereenkomst Verpakkingen

Monitoring van vier prestaties ten behoeve van besluitvorming statiegeld grote PET-flessen

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Tweede monitoring prestatiegaranties raamovereenkomst verpakkingen

Monitoring vier prestaties ten behoeve van besluitvorming statiegeld grote PET-flessen

Datum 1 juni 2015

Colofon

Inspectie Leefomgeving en Transport
ILT/ Afval, Industrie en Bedrijven

Koningskade 4, Den Haag
Postbus 16191, 2500 BD Den Haag

088 489 00 00
www.ilent.nl
@inspectieLenT

Inhoud

Samenvatting

De rijksoverheid, het verpakkende bedrijfsleven en de gemeenten hebben afgesproken dat de keuze voor statiegeld van grote PET-frisdrankflessen kan worden vrijgegeven als het bedrijfsleven aan zeven voorwaarden voldoet, de zogenoemde prestatiegaranties. Deze afspraak staat in een raamovereenkomst uit 2012 over een aanpak voor verpakkingen en zwerfafval voor de periode 2013-2022.

Deze zeven prestatiegaranties (verder prestaties genoemd) zijn in 2014 door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) gemonitoord. Daarbij heeft de ILT onder andere geconstateerd dat aan de prestatie "stoppen met PVC als verpakkingsmateriaal, tenzij niet anders mogelijk", formeel en in de praktijk niet was voldaan.

Naar aanleiding daarvan heeft de staatssecretaris de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) verzocht om opnieuw onderzoek te doen naar de realisatie van vier prestaties. Dit document bevat de bevindingen en de verantwoording van dit tweede monitoringonderzoek.

Prestaties
Dit zijn de getoetste prestaties:

1. groei van zo hoogwaardig mogelijk hergebruik van huishoudelijk kunststofafval naar 90 kton, exclusief de statiegeldstroom;
2. gebruik van minimaal 25% recyclaat in nieuwe PET-frisdrankflessen;
3. stoppen met het gebruik van PVC als verpakkingsmateriaal in supermarkten, tenzij het niet anders mogelijk is;
4. geen gratis plastic draagtassen meer verstrekken als verpakkingsmateriaal in supermarkten, tenzij het niet anders kan.

Bevindingen
Het Afvalfonds concludeert in haar rapportage over de realisatie van de prestaties dat aan alle prestaties is voldaan. De ILT komt tot de slotsom dat er voor de prestaties genoemd onder 1 en 2 geen reden is om te twijfelen aan dit oordeel van het Afvalfonds. Voor de prestatie genoemd onder 3 (stoppen met PVC verpakkingen) deelt de ILT de conclusie van het Afvalfonds niet. Dit is omdat de supermarktketens weliswaar verklaringen hebben afgelegd, maar deze verklaringen minder volledig en verstrekkend zijn dan afgesproken. Ook in de praktijk constateert de ILT met reality checks dat bij veel supermarktketens nog PVC verpakkingen in de schappen liggen. PVC wordt daarbij aangetroffen in een breed scala van producten. Bij de prestatie genoemd onder 4 (geen gratis plastic draagtassen meer) blijkt dat de verklaring eveneens minder verstrekkend is dan afgesproken. Formeel is daarmee niet voldaan echter in de praktijk is wel voldaan. De ILT constateert namelijk dat bij geen van de bezochte supermarkten gratis plastic tassen bij de kassa's worden aangeboden.

De methodiek
Het Afvalfonds (vertegenwoordiger verpakkende bedrijfsleven) rapporteerde op 26 maart 2015 over de behaalde resultaten. Het Afvalfonds concludeerde dat aan alle prestaties is voldaan. In verantwoordingsbrieven gaf het Afvalfonds een algemene beschrijving van de geleverde prestaties. Volgens een van te voren overeengekomen protocol heeft de ILT de conclusies van het Afvalfonds tegen het licht gehouden en reality checks uitgevoerd. De ILT legde haar bevindingen voor een feitencheck voor aan de ondertekenaars van de raamovereenkomst.

Aanpak
De ILT heeft het volgende gedaan:

- inspecties uitgevoerd aan ruim 1300 kunststof verpakkingen;
- administratieve controles uitgevoerd op documenten en berekeningen van het Afvalfonds;
- administratieve controles uitgevoerd op documenten van bedrijven en andere organisaties;
- bezoeken afgelegd aan:
    - supermarkten;
    - producenten van frisdrank in statiegeldflessen;
    - bedrijven die preforms produceren voor frisdrankproducenten en bedrijven die gerecycled PET maken voor preformproducenten;
    - bedrijven in Nederland en Duitsland die Nederlands kunststof verpakkingsafval inzamelen, sorteren en recyclen;
- lijn- en verbandcontroles uitgevoerd.

In de hoofdtekst staan de aanpak, resultaten en conclusies van het onderzoek per prestatie in detail beschreven.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2012 is er een raamovereenkomst afgesloten tussen het ministerie van I en M, het verpakkende bedrijfsleven en gemeenten over de aanpak van de dossiers verpakkingen en zwerfafval voor de jaren 2013 tot en met 2022.[1] Partijen zijn daarbij onder andere overeen gekomen dat als voldaan is aan een zevental prestatiegaranties (verder prestaties genoemd), de keuze voor het inzamelen van grote PET-frisdrankflessen met een statiegeldsysteem wordt vrijgegeven.

De prestaties in de raamovereenkomst zijn als volgt geformuleerd:

- groei van zo hoogwaardig mogelijk hergebruik van huishoudelijk kunststofafval naar 90 kton, exclusief de statiegeldstroom;
- plaatsing van een inzamelingsbak bij alle supermarkten in Nederland, in overleg met de gemeenten;
- gebruik van minimaal 25% recyclaat in nieuwe PET-frisdrankflessen;
- einde van het gebruik van PVC als verpakkingsmateriaal in supermarkten, tenzij niet anders mogelijk is;
- afschaffing van gratis plastic draagtassen als verpakkingsmateriaal in supermarkten, tenzij niet anders mogelijk is;
- een pilot naar het inzamelen en hergebruik van drankenkartons is uitgevoerd zowel in bronscheidende- als nascheidende gemeenten;
- het Kennisinstituut is operationeel en werkend aan een verpakkingsagenda met concrete en heldere doelen.

In een addendum bij de raamovereenkomst zijn de prestaties verder omschreven en gedefinieerd en is een uitwerking voor de monitoring gegeven.

In de raamovereenkomst is opgenomen dat de partijen voor de prestaties een methodiek uitwerken waarmee op eenduidige wijze bepaald kan worden of aan de garanties is voldaan. Deze methodiek is uitgewerkt in het "basisdocument monitoring verpakkingen", verder monitoringdocument genoemd.[2] In dit document staat dat Stichting Afvalfonds (verder Afvalfonds) jaarlijks rapporteert over de behaalde resultaten rond de prestaties. Een eerste rapportage over de monitoring van de prestaties is door de Inspectie Leefomgeving en Transport (verder ILT) op verzoek van de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu beoordeeld. De ILT heeft daarover gerapporteerd in het rapport "Monitoring Prestatiegaranties Raamovereenkomst Verpakkingen" van 31 mei 2014. Op dat moment bleek dat niet aan alle prestaties was voldaan. De VNG en het Afvalfonds hebben in een gezamenlijke brief de staatssecretaris gevraagd het verpakkende bedrijfsleven de kans te geven ook aan de laatste prestatiegarantie te kunnen gaan voldoen. Dit door de ILT in januari 2015 opnieuw te laten kijken naar de eventuele aanwezigheid van verpakkingen met PVC in de supermarkt en in lijn daarmee de beslissing over het al dan niet vrijgeven van de statiegeldverplichting uit te stellen tot 1 april 2015.[3] In haar brief aan de Tweede Kamer heeft de staatssecretaris uiteengezet geen toestemming te geven voor het afschaffen van statiegeld en in juni 2015 de voortgang opnieuw te bezien, waaronder ook de voorwaarden dat:

[1] Raamovereenkomst verpakkingen 2013-2022, 27 juni 2012
[2] Basisdocument monitoring verpakkingen 2013-2022 versie 1.0, augustus 2013
[3] Brief van 6 juni 2014, kenmerk 14.014.CMO.KR

- de sector dan alle PVC houdende verpakkingen uit de supermarkten heeft gebannen;
- de sector nog steeds aan de overige prestatiegaranties voldoet.

De staatssecretaris heeft de ILT gevraagd om begin 2015 te toetsen of voldaan is aan alle prestatiegaranties en hierover uiterlijk 1 juni 2015 aan haar te rapporteren.[4]

1.2 Doel

Het verzoek van de staatssecretaris betreft feitelijk vier van de zeven prestaties, omdat de andere prestaties eenmalig moesten worden gerealiseerd en de ILT in 2014 heeft vastgesteld dat dit het geval was. De toets richt zich dan ook op de volgende vier relevante prestaties:

1. groei van zo hoogwaardig mogelijk hergebruik van huishoudelijk kunststofafval naar 90 kton, exclusief de statiegeldstroom;
2. gebruik van minimaal 25% recyclaat in nieuwe PET-frisdrankflessen;
3. einde van het gebruik van PVC als verpakkingsmateriaal in supermarkten, tenzij niet anders mogelijk is;
4. afschaffing van gratis plastic draagtassen als verpakkingsmateriaal in supermarkten, tenzij niet anders mogelijk is.

Het Afvalfonds rapporteert aan de ILT de in 2014 behaalde resultaten met betrekking tot deze vier prestaties. Het monitoringdocument bepaalt onder andere dat op basis van nader onderzoek en bevindingen van de ILT (reality checks bij de prestaties) een besluit over vrijgeven van statiegeld kan worden genomen.

Het doel van het ILT-onderzoek is aan de hand van nader onderzoek en reality checks per prestatie vast te stellen of de conclusies die het Afvalfonds in haar rapportage trekt door de ILT gedeeld worden.

1.3 Aanpak

Op 26 maart 2015 is de rapportage van het Afvalfonds ontvangen. Vooruitlopend op en na ontvangst van het verslag heeft de ILT diverse (onderliggende) documenten opgevraagd en onderzocht. Vanwege de korte tijd tussen de uiterste inleverdatum van de rapportage van het Afvalfonds en de uiterste datum van opleveren van de resultaten door de ILT (1 juni 2015), heeft de ILT al vooruitlopend op 1 april onderzoek uitgevoerd en locaties bezocht.

De ILT heeft haar bevindingen getoetst aan het monitoringdocument. In dit document, opgesteld door de werkgroep monitoring waarin vertegenwoordigers van het ministerie van I&M, gemeenten en het verpakkende bedrijfsleven, is de methodiek uitgewerkt waarmee bepaald kan worden of aan de garanties is voldaan. Deze methodiek is mede opgesteld om de afspraken in de raamovereenkomst en het addendum ook eenduidig en meetbaar te maken en is een nadere invulling van de formuleringen in de raamovereenkomst en het addendum. De prestaties in de raamovereenkomst en het monitoringrapport zijn geformuleerd als te realiseren in 2013. Het nieuwe ILT-onderzoek is gericht op realisatie van de prestaties in 2014. Om die reden is verder in dit rapport bij de beschrijving van de prestaties het jaartal 2013 vervangen door 2014.

In de hoofdstukken 3 tot en met 6 is meer in detail voor iedere prestatie apart de aanpak beschreven.

---

[4] Brief van 11 juni 2014. Betreft Besluitvorming vrijgeven statiegeld, kenmerk IENM/BSK-2014/129020

De ILT heeft een concept rapportage met bevindingen voor wederhoor voorgelegd aan de bij de raamovereenkomst betrokken partijen. De VNG heeft geen commentaar op drie van de vier prestatiegaranties en schort haar reactie ten aanzien van de vierde prestatiegarantie over PVC verpakkingen in supermarkten op totdat de definitieve rapportage is ontvangen. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft geen wederhoor ingebracht. Het Afvalfonds heeft geen commentaar op twee van de vier prestatiegaranties. Op de prestatiegaranties over PVC verpakkingen en gratis plastic draagtassen is wel wederhoor ingebracht. De reacties zijn door de ILT gewogen en waar relevant meegenomen in deze rapportage. De ILT informeert de raamovereenkomst partijen separaat over de wijze waarop het wederhoor is verwerkt in het eindrapport.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt in algemene zin ingegaan op de rapportage van het Afvalfonds. In hoofdstuk 3 tot en met 6 zijn de verschillende prestaties beschreven. Per prestatie is een beschrijving van de prestatie en van de ontvangen documenten opgenomen. Daarnaast zijn aanpak, resultaten en conclusie beschreven. In hoofdstuk 7 zijn de conclusies samengevat.

2 De rapportage van het Afvalfonds

2.1 Ontvangst rapportage

De ILT heeft op 26 maart 2015 de rapportage van het Afvalfonds over 2014 ontvangen.

2.2 Beschrijving rapportage

De rapportage is als volgt opgebouwd:

1. een begeleidende brief waarin het Afvalfonds concludeert dat aan de vier prestaties is voldaan.;
2. per prestatie een verantwoordingsbrief van het Afvalfonds. In deze brieven wordt de geleverde prestatie door het Afvalfonds beschreven;
3. Bij de prestatie "gebruik van minimaal 25% recyclaat in nieuwe PET-frisdrankflessen" is bij de verantwoordingsbrief een overkoepelend assurance rapport gevoegd;
4. Bij de prestatie "einde gebruik PVC als verpakkingsmateriaal in supermarkten, tenzij niet anders mogelijk" zijn twee bijlagen gevoegd. Het betreft een toelichting van het Afvalfonds en een brief van het Centraal Bureau Levensmiddelenhandel (CBL) aan het Afvalfonds.

2.3 Beoordeling ontvangst rapportage

Opbouw rapportage

De verantwoordingsbrieven bevatten een algemene beschrijving van de geleverde prestatie en beperkte informatie hoe, aan de hand van welke onderliggende informatie, tot de verantwoording is gekomen. De ILT heeft onderliggende informatie in stappen opgevraagd en van het Afvalfonds ontvangen.

Assurance-rapporten

Bij prestatie "gebruik van minimaal 25% recyclaat in nieuwe PET-frisdrankflessen" is in het monitoringdocument expliciet opgenomen dat toetsing van de prestatie plaats vindt aan de hand van een assurance-rapport per bedrijf. Deze rapportages zijn om die reden meegenomen in de beoordeling.

Tijdigheid

De ILT heeft de definitieve rapportage van het Afvalfonds ontvangen voor 1 april 2015 en daarmee volgens planning haar onderzoek kunnen uitvoeren.

3 Prestatie: Groei recycling huishoudelijk kunststofafval naar 90 kiloton

3.1 Beschrijving prestatie

In de raamovereenkomst staat als prestatie beschreven: groei van zo hoogwaardig mogelijk hergebruik van huishoudelijk kunststofafval naar 90 kton, exclusief de statiegeldstroom. In het addendum staat de volgende toelichting:

- zo hoogwaardig mogelijk hergebruik: volgens de kwaliteitseisen 2013/2014 zoals afgesproken in de werkgroep vergoedingen;
- huishoudelijk kunststofafval naar 90 kton: geldt voor 2014. Inzamelen kunststofafval middels bestaande of nieuwe systemen, exclusief statiegeld.

In het monitoringdocument staat dat aan de prestatie is voldaan als:

- uit de monitoring van verwerking van kunststofverpakkingsafval van huishoudens over 2014 blijkt dat er 90 kton voor recycling geschikt gemaakt is en ingewogen is door een recycler.

Met *recycler* wordt volgens het document bedoeld een bedrijf waar al gesorteerde kunststoffracties worden opgewerkt tot recyclaat dat geschikt is om te worden toegepast als secundaire grondstof.[5] Als definitie van *recyclaat* is opgenomen: verzamelnaam voor allerlei producten die het resultaat zijn van een afgerond recyclingproces en zonder verdere bewerkingen toegepast kunnen worden in een productieproces van halffabricaten of eindproducten.

In het monitoringdocument staat dat aan de prestatie is voldaan als blijkt dat er "………90 kton voor recycling geschikt gemaakt is en ingewogen is door een recycler". In het document staat niet duidelijk wat precies onder "voor recycling geschikt gemaakt" wordt verstaan. De kunststoffen zullen in ieder geval voorafgaand aan weging bij een recycler gesorteerd moeten zijn. Mogelijk wordt ook gedoeld op een passage in het document waarin is bepaald dat minimaal 45% van het uitgesorteerde kunststofafval van huishoudens na sortering als monostroom afgezet moet worden conform de afgesproken DKR-kwaliteitseisen.[6] Dit zou betekenen dat het gewicht van de monostromen PET, PE, PP en folies altijd ten minste 45% moet uitmaken van het totaal aan kunststofstromen dat beschikbaar komt na sortering. De ILT heeft in het kader van het vorige ILT-onderzoek nadere toelichting gevraagd over de precieze uitleg bij de raamovereenkomstpartijen. Dit heeft niet tot voldoende duidelijkheid geleid. Daarom heeft de ILT in het vorige onderzoek getoetst of ten minste de kunststoffen gesorteerd zijn voorafgaand aan weging bij een recycler. De 45%-eis en de DKR-eis is wel beoordeeld, maar niet als eis meegewogen. In dit onderzoek is deze toetssystematiek wederom toegepast.

3.2 Ontvangen stukken

De ILT heeft de verantwoording van het Afvalfonds over deze prestatie ontvangen. Het Afvalfonds concludeert dat aan de prestatie is voldaan. Op basis van door uitvoerende partijen aangeleverde informatie concludeert het Afvalfonds dat er in 2014 in totaal 118.672 ton kunststof verpakkingsafval van huishoudens voor recycling geschikt gemaakt en ingewogen is door recyclers. Het materiaal is

[5] Als sortering en opwerking bij één bedrijf plaatsvindt wordt de hoeveelheid materiaal gerekend die bij het sorteerproces bij dit bedrijf vrijkomt en na weging ingevoerd kan worden in het opwerkproces.
[6] DKR, Deutsche Gesellschaft für Kreislaufwirtschaft und Rohstoffe mbH. Dit zijn gangbare commerciële kwaliteitseisen. Het is geen publiekrechtelijke eis.

afkomstig van zowel bron- als nascheiding en voor hergebruik geschikt gemaakt en afgeleverd aan recyclers. Van de 118.672 ton kunststofafval is 92.755 ton afkomstig van gescheiden inzameling.[7] De overige 25.917 ton is afkomstig van twee nascheidingsinstallaties.

Verder concludeert het Afvalfonds dat van deze materiaalstromen tenminste 45% als monostroom gesorteerd en geleverd is aan recyclers. Dit laatste in het kader van de gemaakte afspraken over de hoogwaardigheid van de verwerking. Genoemde hoeveelheden zijn exclusief de statiegeldstroom en gecorrigeerd voor eventueel geretourneerde zendingen.

Het Afvalfonds geeft aan dat een hoeveelheid van 5.062 ton niet opgenomen is in de definitieve rapportage omdat ten tijde van het opstellen ervan nog onvoldoende duidelijkheid bestond over de herkomst en/of samenstelling van deze aan recyclers geleverde kunststof stromen. Om deze duidelijkheid te verkrijgen heeft het Afvalfonds aanvullende informatie en/of toelichting gevraagd aan de desbetreffende partijen. Het Afvalfonds geeft aan dat mocht op basis van deze additionele aangeleverde informatie blijken dat de partij binnen de door partijen afgesproken definitie van hergebruik vallen, zij zich het recht voorbehoudt dit alsnog in haar monitoringrapportage voor het jaar 2014 op te nemen.

De ILT heeft aanvullend ontvangen:

- informatie per inzamelaar van de hoeveelheid kunststof verpakkingsafval van huishoudens die aan de verschillende sorteerders is afgegeven;
- overzichten waarin op vrachtniveau zichtbaar is welke soort en hoeveelheid kunststof van welke sorteerder naar welke recycler is afgevoerd.

3.3 Beoordelingswijze

De recycling van huishoudelijk kunststof verpakkingsafval kent meerdere stappen. Voor het begrip worden die hieronder kort beschreven.

Huishoudelijk kunststof verpakkingsafval wordt door huishoudens gescheiden ingezameld (bronscheiding) of wordt achteraf via nascheiding in twee Nederlandse nascheidingsinstallaties uit gemengd huishoudelijk afval gehaald. Er zijn één Nederlandse en vier Duitse sorteerinstallaties die brongescheiden kunststof sorteren. Deelstromen uit die sortering worden verder verwerkt bij recyclers, voornamelijk in Duitsland en voor een kleiner deel in Nederland. Het kunststof verpakkingsafval uit de nascheiding wordt of bij sorteerinstallaties (verder) gesorteerd of direct bij recyclers opgewerkt tot recyclaat.

In deze keten zijn bezocht;

- één inzamelaar. Bij twee andere inzamelaars zijn geen bezoeken uitgevoerd, maar zijn administratieve gegevens opgevraagd en beoordeeld. Gezamenlijk vertegenwoordigen deze drie inzamelaars 9,4% van het totaalgewicht aan brongescheiden kunststof verpakkingsafval naar sorteerders;
- twee nascheiders. Deze vertegenwoordigen 100% van het totaalgewicht aan kunststof verpakkingsafval uit nascheiding;
- drie sorteerders. Deze vertegenwoordigen 70,8% van het netto totaalgewicht bij recyclers aangeleverd kunststof verpakkingsafval;
- één recycler. Bij drie andere recyclers zijn administratieve gegevens

[7] Oorspronkelijk is 131.123,65 ton kunststof verpakkingsafval aangeleverd bij sorteerders. Na sortering blijft, afhankelijk van de rekenmethode, ca. 71% aan deelstromen over die naar recyclers worden afgevoerd.

opgevraagd. Deze vier recyclers vertegenwoordigen 49% van het netto totaalgewicht bij recyclers ingewogen uitgesorteerd kunststof verpakkingsafval.

Bij de bezochte bedrijven zijn nadere gegevens opgevraagd, steekproeven en verband- en lijncontroles uitgevoerd en is ter plekke bekeken hoe bedrijfsprocessen verlopen.

Steekproefsgewijs is beoordeeld:
- op welke wijze het gewicht van voor recycling geschikt gemaakt en door een recycler ingewogen kunststofverpakkingsafval van huishoudens, berekend is. Daarbij is onder andere getoetst of er geen dubbeltellingen of bijzondere voorraadvorming heeft plaatsgevonden en of gecorrigeerd is voor geweigerde partijen;
- of de hoeveelheden in de berekeningen overeenkomen met informatie uit bedrijfsbezoeken, zoals weegbruggegevens;
- of statiegeldflessen buiten de berekening zijn gelaten;
- of er geen vermenging optreedt tussen Nederlands verpakkingskunststof en kunststof van andere landen;
- of het om huishoudelijk kunststof verpakkingsafval gaat;
- of door de recyclingketen heen de door de inzamel-, sorteer- en recyclingbedrijven gewogen hoeveelheden op elkaar aansluiten;
- hoe bij sorteerders de massabalans is tussen ingewogen Nederlands kunststof verpakkingsafval en deelstromen uit de sortering daarvan;
- wat de samenstelling is van de kunststofstromen die worden ingewogen bij de recyclers;
- hoe het recyclingproces van de recycler er uit ziet. Is de recycler daadwerkelijk een recycler? Daarbij is gekeken naar het proces en het recyclaat dat geproduceerd wordt en of kunststoffracties worden opgewerkt tot recyclaat dat geschikt is om te worden toegepast als secundaire grondstofstof. Het daadwerkelijk toepassen van recyclaat in nieuwe producten is niet getoetst, omdat het geen onderdeel uitmaakt van de prestatiebeschrijving in het monitoringdocument.

Administratieve controles zijn controles achteraf. Inherente beperking bij een beoordeling achteraf is dat deze alleen aan de hand van administraties als weegdocumenten, keuringsdocumenten en certificaten kan wordt uitgevoerd. In combinatie met waarnemingen tijdens de bedrijfsbezoeken is het mogelijk een reconstructie te maken van hoe de recycling in 2014 naar verwachting heeft plaatsgevonden.

3.4 Resultaat

Totaalgewicht

Algemeen

Volgens de opgave is in 2014 in totaal 118.672 ton kunststof verpakkingsafval geschikt gemaakt voor recycling en bij recyclers ingewogen. Deze opgaaf ligt boven de afgesproken 90 kton in de raamovereenkomst en is gestegen ten opzichte van de 104.867 ton in 2013.

De ILT signaleert onder andere een toename van huishoudelijk kunststof verpakkingsafval afkomstig van nascheiders. Deze hoeveelheid is gestegen van 18.044 ton in 2013 naar 25.917 ton in 2014. Dit is mede te verklaren door het in gebruik nemen van nieuwe installaties.

Wijze van berekening
Het Afvalfonds heeft de wijze van berekenen met documenten toegelicht en verduidelijkt. De wijze waarop het totaalgewicht berekend is, kwalificeert de ILT als transparant en narekenbaar.

Statiegeldflessen
Uit het onderzoek is niet gebleken dat er statiegeldflessen afkomstig uit het statiegeldsysteem zijn meegenomen in de berekende hoeveelheden. Er is niet geconstateerd dat stromen statiegeldflessen onderdeel uitmaakten van de stromen gerecycled kunststof verpakkingsafval.

Dubbeltellingen
Specifiek is gekeken naar stromen afkomstig van de nascheiders. Deze worden ook deels vermarkt door DKR, de Duitse marktpartij die ook de brongescheiden stromen vermarkt. Hierdoor zouden dubbeltellingen kunnen ontstaan. Uit de steekproeven blijkt niet dat er dubbeltellingen hebben plaatsgevonden.

Voorraadverschillen en andere verschillen met 2013
In het monitoringdocument zijn geen bepalingen opgenomen over voorraad en voorraadverschillen. De ILT vond het wel relevant dit in de beoordeling mee te nemen. In theorie zou er in 2013 bij inzamelaars en sorteerders een voorraad kunststof verpakkingsafval kunnen zijn ontstaan die in 2014 (versneld) bij recyclers is ingewogen, waardoor sprake is van een tijdelijk effect. Uit de waarnemingen van de ILT blijkt niet dat van een dergelijk tijdelijk effect sprake is.

Vermenging Nederlands verpakkingskunststof uit huishoudens en ander kunststof
Met het onderzoek is niet geconstateerd dat er bij de inzameling of de sortering van huishoudelijk kunststofafval vermenging optreedt tussen Nederlands verpakkingskunststof en kunststoffen uit andere (niet-Nederlandse) bronnen. Bij de bezochte bedrijven worden de Nederlandse verpakkingskunststoffen gescheiden van bijvoorbeeld Duitse kunststoffen gesorteerd en de deelstromen hieruit worden specifiek gelabeld.

Bij de bezochte recycler zijn deze deelstromen herkenbaar en worden ze ingewogen als Nederlands kunststof. Na acceptatie bij de recycler treedt er wel vermenging op. Dit is na het meetpunt zoals dat voor de prestatie is geformuleerd.

Met het onderzoek is niet geconstateerd dat er bij sortering van Nederlands verpakkingskunststof andere kunststoffen dan van huishoudens mee zijn gesorteerd en mee zijn gerekend.

Massabalansen sorteerders
De massabalans van een sorteerder zou een indicatie kunnen geven dat er een disbalans is tussen de hoeveelheid ingewogen Nederlands kunststof verpakkingsafval bij een sorteerder en de hoeveelheid uitgewogen deelstromen (kunststof en reststof) uit de sortering. Uit het administratief onderzoek blijkt niet dat er sprake is van een dergelijke disbalans.

Geweigerde partijen
Het komt voor dat na aankomst bij recyclers een partij geweigerd wordt omdat deze niet voldoet aan gevraagde DKR-specificaties. De ILT heeft een overzicht ontvangen van in 2014 naar sorteerders geretourneerde zendingen. Daar worden ze opnieuw

gesorteerd. Het gaat om 49 zendingen met een totaalgewicht van 1070 ton. Uit controle van de berekeningen blijkt dat deze partijen buiten de opgave van het Afvalfonds zijn gehouden.

Aansluiting van administraties?
De ILT heeft lijncontroles uitgevoerd en daarbij steekproefsgewijs in de keten gecontroleerd of vrachten daadwerkelijk zijn geleverd. Dit leverde geen bijzonderheden en/of noemenswaardige afwijkingen op. Wel stelt de ILT vast dat de prestatie bepaalt dat "90 kton voor recycling geschikt gemaakt is en ingewogen is door een recycler", maar dat feitelijk niet alle recyclers zelf binnenkomende partijen inwegen. Sommige recyclers wegen zelf niet maar gebruiken de uitwegingen van de sorteerders. In het monitoringdocument is een omschrijving van het meetpunt voor recycling opgenomen die deze constructie niet uitsluit. De ILT heeft desondanks het Afvalfonds om nadere gegevens gevraagd. Naar aanleiding daarvan zijn ondermeer de verwerkingsverklaringen overlegd. Hieruit is niet gebleken dat stromen niet door de recycler zouden zijn ontvangen en verwerkt.

Kwaliteitaspecten
Sortering kunststoffen voor weging bij een recycler
Uit de controles blijkt niet dat bij de recyclers stromen voor recycling zijn ingewogen die geen sorteerproces hebben ondergaan. Dit is conform verwachtingen omdat kunststofstromen, voordat ze in het recyclingproces kunnen worden ingevoerd, ten minste een bepaalde kwaliteit moeten hebben.

Minimaal 45% monostroom en stromen voldoen aan DKR-eisen
Uit massabalansen en overzichten van sorteerders blijkt dat het aandeel monostromen (PET/PP/PE en folies) na sortering ligt op circa 52% en daarmee boven de norm van 45%. Voor de kunststoffracties uit de bronscheiding is het aandeel monostromen na sortering circa 46%. Voor de kunststoffracties uit de nascheiding circa 72%.

Het is lastig te beoordelen of alle stromen voldoen aan de DKR kwaliteitseisen. Bij drie sorteerders heeft de ILT de resultaten van steekproefsgewijze controles door de Duitse DKR opgevraagd. Hieruit blijkt dat niet altijd voldaan wordt aan de DKR-specificaties. In welke mate partijen niet hebben voldaan aan de DKR-eisen is achteraf door de ILT niet vast te stellen, omdat er niet bij alle sorteerders in dezelfde mate kwaliteitscontroles worden uitgevoerd. Wanneer uit het DKR-controlerapport blijkt dat er afwijkingen zijn ten opzichte van deze kwaliteitseisen, dan wordt in contact getreden met de sorteerder en wordt besproken op welke wijze de sorteerder maatregelen zal nemen of inmiddels heeft genomen om de gesorteerde materiaalstromen alsnog te laten voldoen. Het materiaal wordt door de recycler verwerkt of een partij wordt door een recycler geretourneerd en opnieuw uitgesorteerd. In dat eerste geval vindt een verrekening (de zogenaamde "Reklamation") van de verwerkingsprijs plaats omdat de recycler meer kosten moet maken of minder opbrengst aan recyclaat heeft. Zoals eerder opgemerkt zijn zendingen die retour zijn gestuurd buiten de opgave van het Afvalfonds gebleven.

Is de recycler een recycler?
Voor de prestatie is het van belang om vast te stellen of het bedrijf waar gesorteerde kunststoffracties worden opgewerkt, daadwerkelijk een recycler is in de zin dat het bedrijf beschikt over een recyclingproces en de Nederlandse kunststoffen in 2014 in dit recyclingproces zijn verwerkt.[8] De bezochte recycler verwerkte in

[8] Definitie voor *recycling* is in het monitoringdocument: het in een productieproces opnieuw verwerken van

2014 in totaal 18.599 ton mixkunststof uit de sortering van Nederlands kunststof, maar ook andere mixkunststoffen. Het bedrijf beschikt over twee proceslijnen, één voor de productie van brandstof en één voor de productie van recyclaat. Beoordeeld is of het Nederlandse materiaal daadwerkelijk in het recyclingproces is ingevoerd. De ILT heeft op basis van de getoonde Duitse certificaten en waarnemingen tijdens het bezoek, geen aanwijzingen dat Nederlands kunststof op andere wijze dan op de proceslijn voor recyclaat is verwerkt.
Wel merkt de ILT op dat de er risico's zijn bij het recyclen van mixkunststoffen door recyclers die tevens brandstoffen maken. Bij deze bedrijven moet goed geborgd zijn en navolgbaar zijn dat de Nederlandse kunststoffen daadwerkelijk in het recyclingproces tot recyclaat worden opgewerkt en de recyclaten een zodanige kwaliteit hebben dat het als recyclaat in nieuwe producten kan worden toegepast. De ILT is van mening dat deze borging beter kan en beter navolgbaar kan zijn dan dat nu het geval is, door bijvoorbeeld de invoer van kunststof per proceslijn te registreren.

3.5 Conclusie

De door het Afvalfonds aangeleverde rapportages en de data zijn steekproefsgewijs beoordeeld en zijn naar het oordeel van de ILT transparant en narekenbaar. De ILT constateert dat er in de hoeveelheden afwijkingen zijn, maar dat deze klein zijn (< 1%) ten opzichte van de totale hoeveelhedenrapportage.

Uit de controles blijkt niet dat bij recyclers stromen voor recycling zijn ingewogen en meegerekend die niet afkomstig zijn van huishoudens en geen sorteerproces hebben ondergaan. Er is niet geconstateerd dat er sprake is van vermenging met statiegeldstromen.

Uit de controles blijkt dat minimaal 45% van het uitgesorteerde kunststofafval van huishoudens na sortering als monostroom wordt afgezet bij een recycler. Deze monostromen voldoen niet altijd aan de DKR-eis. Soms gaan deze zendingen retour naar een sorteerder, meestal worden ze wel bij de recycler ingewogen en gerecycled. Er is een beperkt risico in relatie tot de hoeveelheid geproduceerd recyclaat omdat er namelijk wel recyclaat uit deze stromen wordt geproduceerd. De recyclaatproductie zal bij deze stromen naar verwachting wel wat lager liggen.

Op grond van de resultaten en de ruime marge tussen de gerapporteerde hoeveelheid (circa 118 kton) en de prestatie-eis (90 kton) is er geen reden te twijfelen aan de conclusie van het Afvalfonds dat aan de prestatie is voldaan. De hoeveelheid die in 2014 geschikt gemaakt is voor recycling en bij recyclers is ingewogen is gestegen ten opzichte van 2013.

Voor de volledigheid meldt de ILT dat haar onderzoek zich niet gericht heeft op de daadwerkelijke toepassing van recyclaat in nieuwe materialen omdat dit geen onderdeel van de prestatieafspraak is.

---

afvalmaterialen voor het oorspronkelijke doel of voor andere doeleinden, met inbegrip van organische recycling maar uitgezonderd terugwinning van energie.

4 Prestatie: Minimaal 25% recyclaat in nieuwe PET-frisdrankflessen

4.1 Beschrijving prestatie

In de raamovereenkomst staat als prestatie beschreven: gebruik van minimaal 25% recyclaat in nieuwe PET-frisdrankflessen. In het addendum is verder aangegeven dat het gaat om:

- kunststofflessen voor frisdrank en water groter dan 0,5 liter;
- gemiddeld minimaal 25% recyclaat.

In het monitoringdocument staat dat aan de prestatie is voldaan als:

- bij bedrijven die minimaal 95% van de markt vertegenwoordigen, in het vierde kwartaal van 2014, gemiddeld minimaal 25% recyclaat in nieuwe PET-frisdrankflessen is ingezet. Deze informatie dient door assurance-rapporten aangetoond te worden.

Verder vermeldt het document dat de toetsing plaatsvindt op basis van een assurance-rapport van de betreffende bedrijven. In dit rapport moet vermeld worden:

- de hoeveelheid PET (tonnage) voor nieuwe PET-frisdrankflessen die na 1 oktober 2014 op de markt is gebracht, waarbij onderscheid is gemaakt in het gebruikte tonnage nieuw PET en recyclaat[9];
- bij welke recyclaatproducent het recyclaat is ingekocht;
- hoeveel nieuwe PET-flessen (in aantallen) na 1 oktober op de markt zijn gebracht.

Onder recyclaat wordt hier verstaan al het PET-materiaal, al dan niet voor verpakkingsdoeleinden, dat na een daartoe geschikt extern recyclingproces (weer) geschikt is gemaakt voor gebruik in PET-frisdrankflessen.

Bij de beoordeling heeft de ILT de volgende interpretatie gehanteerd:

- de in het monitoringrapport, assurance-rapporten en deze rapportage gebruikte term "PET-frisdrankflessen", heeft betrekking op kunststof flessen voor frisdrank en water groter dan 0,5 liter;
- de zinsnede in de prestatie "…is ingezet in het vierde kwartaal", heeft betrekking op flessen die zijn gevuld in het vierde kwartaal van 2014.

4.2 Ontvangen stukken

De ILT heeft de verantwoording van het Afvalfonds over deze prestatie ontvangen. Het Afvalfonds concludeert op basis van een marktonderzoek dat acht bedrijven in 2014 circa 99% van het marktaandeel voor hun rekening hebben genomen. In de verantwoording staat verder dat van deze bedrijven een verantwoording met assurance rapport is ontvangen. Alle acht hadden een goedkeurend oordeel.

In de verantwoording is een overzicht opgenomen van het gemiddelde percentage recyclaat dat door acht frisdrankproducenten in het vierde kwartaal 2014 voor de productie van nieuwe PET-frisdrankflessen is ingezet. Uit het overzicht blijkt dat de percentages liggen in de range van 18 tot 47,4%. Het Afvalfonds rapporteert een gemiddeld percentage van:

---

[9] De kwalificatie recyclaat of virgin blijkt uit inkoopnota's van verpakkingsmaterialen voor PET-frisdrankflessen, dan wel uit specificaties van de ingekochte preforms voor nieuwe PET-frisdrankflessen, die worden opgesteld door de leveranciers hiervan.

- 35,59 voor alle acht bedrijven.

In de verantwoording concludeert het Afvalfonds dan ook dat bij bedrijven die minimaal 95% van de markt vertegenwoordigen, in het vierde kwartaal van 2014 gemiddeld minimaal 25% recyclaat in nieuwe PET-frisdrankflessen is ingezet.

De ILT heeft aanvullend ontvangen:

- een document met berekeningswijze van het marktaandeel van de frisdrankproducenten die in 2014 kunststof flessen voor frisdrank en water groter dan 0,5 liter op de Nederlandse markt hebben gezet in;
- per producent een verantwoording met het gemiddelde percentage recyclaat dat is ingezet in nieuwe PET-frisdrankflessen in het vierde kwartaal van 2014 en een overzicht van het recyclaat dat is ingekocht. Eén producent heeft een (afwijkende) verklaring afgegeven waarin geen informatie over ingekocht recyclaat is opgenomen, maar deze informatie later alsnog aan de ILT verstrekt;
- bij iedere rapportage van de producenten een assurance-verklaring.

4.3 Beoordelingswijze

Voor een beter begrip zijn hier kort de stappen beschreven van PET-restanten tot PET-fles met recyclaat:

1. Inzameling PET-restanten
2. Reinigen en vermalen tot flakes
3. Opwaarderen van flakes tot regranulaat
4. Mengen van nieuw PET met PET-regranulaat
5. Productie van preforms (PET-buisjes)
6. Blazen van preforms tot flessen
7. Vullen van de flessen

De verantwoording van het Afvalfonds verpakkingen en de onderliggende documenten zijn steekproefsgewijs onderzocht. Daarbij zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- de berekening van het marktaandeel is globaal onderzocht;
- op basis van informatie van het Afvalfonds die voorafgaand aan de definitieve rapportage is ontvangen zijn vier van de acht frisdrankproducenten geselecteerd;
- de geselecteerde bedrijven zijn volgens de opgave van het Afvalfonds samen goed voor circa 72,9 % marktaandeel en hun gezamenlijke bijdrage voor het percentage recyclaat toepassing is 27,4 % (totaal gerapporteerd voor acht producenten is 35,59 %);
- de berekening van het marktaandeel is steekproefsgewijs bij de vier geselecteerde producenten getoetst aan de hand van administraties van deze producenten;
- drie van de vier producenten zijn bezocht waarbij verschillende documenten zijn opgevraagd en beoordeeld, waaronder specificaties en inkoopnota's van preforms;
- daarnaast is informatie opgevraagd bij een leverancier van recyclaat;
- de in 2014 verkregen informatie uit het voorgaande onderzoek is voor zover nog van toepassing benut.

De volgende beoordelingen zijn onder andere (steekproefsgewijs) uitgevoerd:

- Is de wijze van berekenen van het percentage recyclaat door het Afvalfonds transparant en navolgbaar?

- Is informatie met assurance-rapporten bevestigd?
- Wordt minimaal 95% van de markt vertegenwoordigd door de acht producenten?
- Is het geleverde PET-recyclaat afkomstig van externe recyclingprocessen?
- Zijn de gegevens in de rapportages van de frisdrankproducenten consistent met de bevindingen uit de bedrijfsbezoeken?

4.4 Resultaat

Wijze van berekenen van het percentage recyclaat
De wijze waarop het totaalpercentage recyclaat door het Afvalfonds berekend is, kwalificeert de ILT als transparant en navolgbaar. Het totaalpercentage is berekend door per bedrijf het marktaandeel met het gemiddeld toegepast percentage recyclaat te vermenigvuldigen en vervolgens de som van al deze acht bedrijven te bepalen.

Informatie met assurance-rapporten aangetoond?
Er zijn acht producentenrapportages ontvangen waarin een verklaring is gegeven welk percentage recyclaat is toegepast en wie het recyclaat heeft geleverd. Bij alle verklaringen is een assurance-rapportage gevoegd.

Minimaal 95% marktaandeel
Uit de ontvangen documenten van het Afvalfonds blijkt dat het marktonderzoek is gebaseerd op resultaten van het huidige statiegeldsysteem van Stichting Retourverpakking Nederland (SRN) en een onafhankelijk marktonderzoek door onderzoeksbureau Nielsen. Het marktonderzoek door Nielsen was noodzakelijk, omdat twee supermarkten niet zijn aangesloten bij het SRN systeem en een eigen statiegeldsysteem hebben. De gerapporteerde marktverdeling betreft een verdeling op basis van het kalenderjaar 2014 en niet specifiek het vierde kwartaal. Uit de berekening blijkt dat het marktaandeel van de bedrijven die niet gerapporteerd hebben 1,0 % bedraagt.

De cijfers van het SRN zijn onderbouwd door een verklaring van SRN met een assurance-rapport. Van het marktonderzoek door Nielsen zijn de resultaten en berekeningswijze ontvangen, maar niet de wijze waarop de hoeveelheden flessen van de afzonderlijke frisdrankproducenten zijn bepaald. De ILT heeft Nielsen daarover tijdens het vorige onderzoek in 2014 bevraagd. Nielsen heeft daarop een toelichting gegeven. De cijfers zijn voornamelijk gebaseerd op verkoopcijfers van supermarktketens en het opvragen van aankoopbonnen van klanten van supermarkten. Het marktaandeel van de twee supermarkten met een eigen statiegeldsysteem is gebaseerd op aankoopbonnen van gegevens van klanten en extrapolatie. Nielsen heeft de onderzoeksgegevens onder andere vergeleken met de cijfers van het CBS.

Op basis van een beoordeling van de documenten heeft de ILT geen reden te twijfelen aan de conclusie dat de acht producenten meer dan 95% van de markt vertegenwoordigen.

PET-recyclaat van externe recyclingprocessen?
Er is informatie opgevraagd bij een grote Nederlandse recyclaatleverancier die door de marktleider is opgegeven als leverancier. Deze recyclaatleverancier verwerkt momenteel het grootste deel van de Nederlandse statiegeldflessen. Het ingangsmateriaal bij deze recyclaatleverancier bestaat in de onderzochte situaties volledig uit restanten van gebruikte PET-flessen uit Nederlandse en buitenlandse

statiegeldsystemen. Dit houdt in dat dit PET-recyclaat van externe recycling afkomstig is. Uit in 2014 uitgevoerd onderzoek naar een leverancier van preforms, die ook nu als leverancier wordt genoemd, is eveneens vastgesteld dat het gebruikte PET-recyclaat afkomstig was van gebruikte (statiegeld)flessen.
Bij deze twee belangrijkste leveranciers is daarmee niet gebleken dat uit andere processen dan externe recyclingprocessen recyclaat is toegepast.

Rapportages frisdrankproducenten versus bevindingen uit de bedrijfsbezoeken.
De gegevens in de rapportages van de frisdrankproducenten zijn getoetst en in verband gebracht met de informatie uit de bezoeken aan geselecteerde producenten, preformleverancier en recyclaatleverancier.

In het monitoringdocument is opgenomen dat uit de assurance rapporten van de betreffende bedrijven duidelijk dient te worden hoeveel nieuwe PET-flessen (in aantallen) na 1 oktober op de markt zijn gebracht. De ontvangen rapporten bevatten deze informatie niet. Uit navraag bij het Afvalfonds blijkt dat dit niet aan de producenten gevraagd is omdat de bedrijven deze informatie vanwege de commerciële vertrouwelijkheid hiervan mogelijk niet zouden verschaffen. Daarom is besloten de verdeling van marktaandeel door middel van marktonderzoek vast te stellen. Het aantal op de markt gebracht PET-flessen door de twee producenten met een eigen statiegeldsysteem is nu gebaseerd op indirecte gegevens (en niet op gegevens die direct van de producent of van SRN afkomstig zijn). Het effect hiervan bij doorrekening is dat het gemiddeld percentage toegepast recyclaat met maximaal 1% daalt of stijgt.

Bij drie van de vier geselecteerde producenten is uitgebreid onderzoek op het bedrijf uitgevoerd en van één van de drie is opgevraagde informatie geverifieerd.
De onderliggende berekening van het gerapporteerde percentage recyclaat is ingezien. De berekeningswijze is getoetst en met steekproeven in de administratie is nagegaan of de gebruikte gegevens juist zijn.

Uit onderzoek bij één bedrijf bleek dat het gemiddelde percentage recyclaat was berekend op het aantal flessen in plaats van op het totale gewicht, de correctie had een marginaal effect (0,1 %) op het totaal percentage. Bij een ander bedrijf bleek er een verschrijving in de producentverklaring te zitten, de correctie op het totale percentage (naar boven) was kleiner dan 0,1 %. Ook het totaal aantal flessen dat uit de aan ons verstrekte overzichten kon worden afgeleid, week af van de opgave in de producentverklaring. Een correctie hierop zou het totaal percentage met 0,18 % verhogen.
Bij de overige controle elementen zijn geen afwijkingen geconstateerd.

4.5 Conclusie

De ILT concludeert dat er geen aanleiding is om te twijfelen aan de conclusie van het Afvalfonds dat aan de prestatie is voldaan. De ILT concludeert dit op basis van het onderzoek naar marktaandeel, herkomst recyclaat, rapportages van frisdrankproducenten (inclusief assurance-rapporten) en de toetsing van informatie uit bedrijfsbezoeken. De ruime marge tussen het gerapporteerde percentage toegepast recyclaat (35,59%) en de prestatienorm (25%) is hierbij meegewogen. Het percentage recyclaat dat in 2014 is toegepast is gestegen ten opzichte van het percentage in 2013.

5 Prestatie: Einde PVC als verpakking in supermarkten

5.1 Beschrijving prestatie

In de raamovereenkomst staat als prestatie beschreven: einde van het gebruik van PVC als verpakkingsmateriaal in supermarkten, tenzij niet anders mogelijk is. In het addendum is toegelicht dat het gaat om:

- het aantreffen van PVC als verpakkingsmateriaal in een supermarktketen, niet in een individuele supermarkt;
- opnemen in de inkoopvoorwaarden: leveranciers leveren geen PVC-verpakking, tenzij niet anders mogelijk;
- tenzij niet anders mogelijk: het Kennisinstituut stelt hiervoor een lijst op.

In het monitoringdocument staat dat aan de prestatie is voldaan als:

- uiterlijk 31 december 2014 100% van de landelijke supermarktketens (zoals opgenomen in bijlage 6 van het basisdocument verpakkingen) schriftelijk verklaren dat PVC-verpakkingen niet meer geaccepteerd worden, tenzij niet anders mogelijk.

Met de toevoeging "tenzij niet anders mogelijk" wordt bedoeld de uitzonderingen zoals die zijn benoemd door het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV). In een eerste rapport van het KIDV zijn twee verpakkingen uitgezonderd, namelijk PVC-verpakkingen als coating of liner in metalen bussen en verpakkingen van medicijnen.[10] In een tweede rapport is ook het gebruik van PVC-folie voor producten als spruitgroente, paddenstoelen, dadels, bamipakketten en dergelijke als "essential use" aan de lijst toegevoegd.[11]

Uit het wederhoor blijkt dat het rapport van het KIDV over gebruik PVC-folie in supermarkten op enkele punten niet voldoende duidelijk maakt welke product-folie combinaties zijn uitgezonderd. De ILT heeft het KIDV op 2 onderdelen om een toelichting gevraagd.

- verpakkingen vallend onder de noemer "en dergelijke". In de KIDV rapport staat dat het gebruik van PVC-folie voor producten als spruitgroente, paddenstoelen, dadels, bami pakketten en dergelijke als "essential use" is aan te merken en daarmee onder de uitzonderingen vallen. De ILT heeft gevraagd wat wordt bedoeld met "en dergelijke". Het KIDV geeft aan dat hiermee het segment snel ademende producten bedoeld wordt. Voor deze producten is (nog) geen goed alternatief voorhanden. De ILT heeft van een aantal specifieke producten (peren, suikermais, citroenen, haricots verts, wortelen en aardpeer) gevraagd of ze uitgezonderd zijn. Op basis van een snelle scan denkt het KIDV dat alleen haricots verts snel ademend zijn, maar geeft aan dat voor meer zekerheid nader onderzoek nodig is.
- In het rapport staat dat het gebruik van PVC-folie bij vlees of vleesproducten niet als "essential use" is aan te merken, omdat alternatieven beschikbaar zijn. Implementatie vergt echter doorlooptijd doordat dit additionele investeringen vraagt van de bedrijven die nu nog PVC-folie bij vlees of vleesproducten gebruiken. Verderop concludeert het KIDV dat de lijst "tenzij niet anders mogelijk" (essential use) dus uitgebreid wordt met PVC-folie voor zover dit wordt gebruikt voor de genoemde producten. Onduidelijk is of dit slaat op alleen de genoemde groenten of ook op vlees en vleesproducten. Het KIDV antwoordt dat PVC-folie bij vlees of vleesproducten niet tot de lijst van "essential use" behoort.

---

[10] Rapport: PVC-verpakkingen in supermarkten, KIDV,

[11] Rapport: gebruik PVC-folie als verpakkingsmateriaal in supermarkten, KIDV, december 2014 en brief KIDV aan de staatssecretaris van I&M (24 december 2014).

Het monitoringdocument vermeldt verder dat de toetsing plaats vindt aan de hand van schriftelijke verklaringen van supermarktketens waarin vermeld wordt dat PVC-verpakkingen niet worden geaccepteerd tenzij niet anders mogelijk is. Als er nog bepaalde verpakkingen van PVC wel geaccepteerd worden is dit aangegeven met daarbij de verwijzing naar de lijst van het Kennisinstituut waaruit blijkt dat dit niet anders mogelijk is. Uiterlijk 1 april 2015 verstrekt het Afvalfonds deze informatie. Daarbij gaat het om de genoemde schriftelijke verklaringen, alsmede verklaringen waaruit blijkt dat het vermijden van PVC niet mogelijk is. Deze verklaringen zijn voorzien van voldoende technische, verifieerbare gegevens ter onderbouwing van de verklaring.

In de prestatiebeschrijving wordt onderscheid gemaakt tussen supermarktketens en individuele supermarkten. Uit informatie van het hoofdbedrijfschap detailhandel (HBD) blijkt dat in de supermarktbranche (exclusief mini-supers) vrijwel uitsluitend ketens en formules voorkomen.[12] Slechts 6% van de supermarkten is zelfstandig (dat geldt niet voor de mini-supers die vrijwel alleen maar zelfstandig werken, met uitzondering van winkels zoals AH to go). Voor deze zelfstandige supermarkten geldt dat ze niet onder de prestatie vallen.

5.2 Ontvangen stukken

De ILT heeft de verantwoording van het Afvalfonds over deze prestatie ontvangen. In de conclusie daarvan staat: "Aan de prestatie is voldaan. Zoals vastgelegd in het basisdocument monitoring zijn alle verklaringen van de supermarktketens voor 31 december 2014 getekend. De verklaring is tevens resoluter en actie gerichter".

De verantwoording bij deze prestatie is uitvoeriger dan die bij de andere prestaties. Hieronder is een samenvatting gegeven van de verantwoording.

In de verantwoording legt het Afvalfonds uit dat de ILT in haar vorige eindrapport "Monitoring Prestatiegaranties 2014" oordeelde dat aan de prestaties niet was voldaan. Dit omdat de ILT concludeerde dat niet door 100% van de supermarkten voor 31 december 2013 een verklaring was afgelegd, er bovendien in de verklaringen een voorbehoud was opgenomen en de ILT met reality checks constateerde dat bij veel supermarkten nog PVC-verpakkingen in de schappen lagen.

Het Afvalfonds vermeldt dat om aan deze nieuwe meting van de prestatiegarantie te voldoen, de verklaringen van 100% van de landelijke supermarktketens voor 31 december 2014 zijn getekend en in de nu geleverde verklaringen de term "naar beste weten en overtuiging", vervangen is door "verklaren wij alle mogelijke voorzorgsmaatregelen te hebben genomen om te voldoen aan…". Het Afvalfonds stelt dat de verklaring daarmee resoluter (een "absolute" verklaring is niet mogelijk omdat een 100% uitbanning nooit te garanderen is) en actie gerichter is ("alle mogelijke voorzorgsmaatregelen te hebben genomen").

In de verantwoording gaat het Afvalfonds in op het aspect "alle mogelijke voorzorgsmaatregelen te hebben genomen". Het proces om te komen tot een volledige uitbanning van verpakkingen van PVC moet worden gezien als een proces van voortdurende verbetering. Het Afvalfonds wijst daarbij naar de problematiek zoals die wordt beschreven in een bijgevoegde brief van het CBL

[12] Bron: hoofdbedrijfschap detailhandel

(brancheorganisatie van de supermarkten).Deze brief is bij de verantwoording gevoegd (zie kader).

In haar brief schetst het CBL het volgende:

De leden voeren naar aanleiding van de (vorige) rapportage van de ILT een aangescherpt beleid ten aanzien van uitbannen van PVC verpakkingen. De supermarktketens waren vorig jaar onaangenaam verrast dat ondanks de gemaakte afspraken in de inkoopvoorwaarden er toch nog door de ILT 102 PVC verpakkingen waren aangetroffen en zijn vanaf de zomer van 2014 actief aan de slag gegaan om ook afscheid te nemen van de laatste PVC-verpakkingen. Met alle leveranciers vermeld in het rapport is contact opgenomen en gevraagd naar de reden waarom zij nog leveren in deze verpakking. Voor een groot aantal producten zijn nieuwe verpakkingen ontwikkeld dan wel leveranciers uitgezocht, waarbij vermeld wordt dat er in de regel sprake is van langlopende contracten of Europese aanbestedingsregels die veel tijd vergen. Ook waren veel artikelen al besteld en onderweg vanuit bijvoorbeeld Azië. Verder beroepen leveranciers zich regelmatig op Europese en Nederlandse Mededingingswetgeving en het feit dat zij hun producten met PVC elders in Europa vrij kunnen afzetten en de Nederlandse markt voor hen op slot gaat. Juridisch advies door de leden ingewonnen leert dat hier inderdaad veel juridische voetangels en klemmen liggen. Daarbij speelt ook dat het veelal om leveranciers gaat die naar nu blijkt al jarenlang PVC verpakkingen leveren ondanks het feit dat in de inkoopvoorwaarden is opgenomen dat onze leden geen PVC verpakkingen accepteren. Zij beroepen zich er nu op dat de producten door de jaren heen wel geaccepteerd zijn en het weigeren van deze producten zonder een ruime overgangsperiode wordt als onrechtmatig betiteld. Aangescherpt beleid van supermarktketens zal er evenwel toe leiden dat het aantal nieuwe verpakkingen waarin PVC is verwerkt steeds verder zal afnemen. In de onderhandeling over nieuwe contracten staat dit expliciet op de agenda en PVC verpakkingen welke niet meer zijn toegestaan worden niet meer getolereerd. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat op een assortiment van 80.000 artikelen in een kunststof verpakking ondanks alle voorzorgsmaatregelen nooit voor de 100% kan worden uitgesloten dat een PVC verpakking op het schap terecht komt.

In haar verantwoording gaat het Afvalfonds verder in op het aspect “reality checks”. In het basisdocument is opgenomen dat er ten aanzien van reality checks door de ILT onder 20.2 is opgenomen dat er “reality checks bij de eerste vijf prestaties” zullen zijn. Geen melding is gemaakt over de opzet en beoordelingscriteria. Tevens is in een bijlage een eerder verstuurde toelichting gegeven op de reality checks van vorig jaar. Het Afvalfonds stelt daarin dat door de ILT actief gezocht is bij de supermarkten naar verpakkingen waarin mogelijk PVC kan zitten. Het door de ILT in 2014 gevonden aantal PVC-verpakkingen (102) zal in de praktijk mogelijk wat hoger zijn, maar niet substantieel. Het Afvalfonds concludeert daarom onder andere dat in relatie tot de 80.000 verpakkingen met kunststof het aantal verpakkingen met PVC te verwaarlozen is en van geen materieel belang.

De ILT heeft aanvullend ontvangen:
- negentien schriftelijke verklaringen van supermarktketens aan het Afvalfonds verpakkingen;
- rapport “gebruik PVC folie als verpakkingsmateriaal in supermarkten” van het Kennisinstituut.

In de schriftelijke verklaringen van de supermarktketens staat:

Door ondertekening van dit document verklaren wij alle mogelijke

voorzorgsmaatregelen te hebben genomen om te voldoen aan het volgende:
1. *In onze supermarktketen worden PVC-verpakkingen niet meer geaccepteerd, tenzij niet anders mogelijk.*
2. *Wij hebben in onze inkoopvoorwaarden opgenomen geen PVC-verpakkingen meer te accepteren, tenzij niet anders mogelijk.*

5.3 Beoordelingswijze

De documenten van de supermarktketens zijn beoordeeld op een aantal aspecten:
- datum van afleggen van de verklaring;
- de dekking van de verklaringen met de supermarktketens genoemd in bijlage 6 van het monitoringdocument;
- de tekst van de verklaringen.

Daarnaast is als reality check bij 132 aselect geselecteerde supermarkten nagegaan of er nog producten in PVC-verpakking worden verkocht. Het gaat om supermarkten welke behoren tot de in bijlage 6 van het monitoringdocument genoemde ketens.[13] De ILT heeft dergelijke reality checks ook in haar vorige onderzoek uitgevoerd. De checks zijn in lijn met de inhoud van de brief van het Afvalfonds en VNG en de brief van de staatssecretaris (zie paragraaf 1.1).

Per supermarkt zijn tien verpakkingen door de ILT geselecteerd. Daarbij zijn per supermarkt twee verpakkingen geselecteerd die een verhoogde kans hebben uit PVC te bestaan. Het gaat dan veelal om transparante verpakkingen, verpakkingen die “vettig” aanvoelen en artikelgroepen waarbij tijdens het vorige ILT onderzoek PVC werd aangetroffen. De andere verpakkingen zijn met een methode gekozen waarbij “risico” geen selectiecriterium was. Deze methode is beschreven in bijlage 2. De opzet van de totale selectie is gericht op het vaststellen of er nog PVC verpakkingen in de supermarkten aanwezig zijn en niet om vast te stellen welk percentage van de kunststof verpakkingen in het assortiment van supermarkten PVC bevatten. De steekproef is daarom niet representatief voor alle supermarktverpakkingen. De geselecteerde verpakkingen zijn ter plaatse indicatief beoordeeld, bijvoorbeeld op het kunststoftype zoals aangegeven op het recyclinglogo. Indien de verpakking een PVC-logo had of de inspecteur inschatte dat het om een PVC-verpakking zou kunnen gaan, is de verpakking aangekocht en verder onderzocht. Geselecteerde verpakkingen welke op de lijst van uitzonderingen staan zijn buiten beschouwing gelaten.

De meegenomen verpakkingen zijn met een XRF-meter op PVC getest. De XRF maakt gebruik van röntgenfluorescentie. Verpakkingen die positief zijn getest, zijn in een laboratorium met een geaccrediteerde FTIR spectrometrische analysemethode nogmaals onderzocht op de aanwezigheid van PVC.

5.4 Resultaat

Datum en dekking van de verklaringen
Uit de negentien verklaringen blijkt dat deze de landelijke supermarktketens dekken. De verklaringen zijn voor 31 december 2014 afgegeven.

Tekst van de verklaringen
Naast de verklaring over de inkoopvoorwaarden moeten de supermarktketens verklaren dat PVC-verpakkingen niet meer geaccepteerd worden, tenzij niet anders mogelijk. In de verklaringen die bij het vorige ILT-onderzoek zijn afgegeven werd dit

[13] In deze bijlage worden twintig ketens genoemd. Door fusie is er inmiddels sprake van 19 ketens en is de oorspronkelijke naamgeving van enkele ketens gewijzigd.

door de supermarkten verklaard "naar beste weten en overtuiging". De ILT vond dat dit minder resoluut is dan de prestatiegarantie vraagt. In haar wederhoor lichtte het Afvalfonds toe dat er omstandigheden zijn waardoor supermarktketens geen absolute zekerheid kunnen geven en daarom de opmerking "naar beste weten en overtuiging" aan de verklaringen is toegevoegd. In de verklaringen die dit jaar zijn afgegeven is de term "naar beste weten en overtuiging" vervangen door "alle voorzorgsmaatregelen te hebben genomen om te voldoen aan". Het Afvalfonds stelt dat de verklaring daarmee resoluter is (een "absolute" verklaring is niet mogelijk omdat een 100% uitbanning nooit te garanderen is) en actie gerichter is ("alle mogelijke voorzorgsmaatregelen te hebben genomen").

De ILT vindt dat deze verklaring nog steeds minder verstrekkend en resoluut is dan de prestatiegarantie vraagt. Verklaard moet worden dat verpakkingen met PVC niet meer worden geaccepteerd. De verklaringen van de supermarkten zijn echter gericht op de genomen voorzorgsmaatregelen om dit te realiseren. In haar toelichting stelt het Afvalfonds dat een "absolute" verklaring niet mogelijk en het proces om te komen tot een volledige uitbanning van PVC moet worden gezien als een proces van voortdurende verbetering. Het Afvalfonds wijst daarbij naar de problematiek zoals beschreven door het CBL. De ILT constateert echter dat de afspraken in de raamovereenkomst nergens uitgaan van een groeimodel en ook niet de ruimte bieden deze als zodanig te interpreteren. Er is ruimte in de toevoeging "tenzij niet anders mogelijk" maar hier wordt expliciet aangegeven dat het om uitzonderingen moet gaan zoals die door het Kennisinstituut worden vastgesteld.

In het kader van wederhoor heeft het Afvalfonds aangegeven dat de doelen die ze met de opzet van de verklaring wilden bereiken waren:

- Te verklaren dat:
    - in hun supermarkten PVC-verpakkingen niet meer geaccepteerd worden, tenzij niet anders mogelijk; en
    - zij in hun inkoopvoorwaarden hebben opgenomen geen PVC –verpakkingen meer te accepteren, tenzij niet anders mogelijk

    en

- Te bevestigen dat zij bovendien alle mogelijke voorzorgsmaatregelen treffen om PVC –verpakkingen daadwerkelijk uit hun supermarkt te weren.

Het Afvalfonds stelt dat om te bereiken dat er geen verpakkingen met PVC in de supermarktketens worden aangetroffen, de supermarkten aanvullend nog hebben verklaard, dat ze alle mogelijke voorzorgsmaatregelen treffen om deze verpakkingen te weren.

De ILT vindt dat het door het Afvalfonds geformuleerde doel niet logischerwijs uit de tekst van de verklaringen volgt. Ook is het voor de ILT aan de hand van de ingebrachte stukken niet toetsbaar of de supermarktketens dezelfde doelen voor ogen hebben als die door het Afvalfonds aangegeven. Bovendien is deze weergave niet consistent met de verantwoording zoals die bij de aanbieding van het rapport gegeven is, namelijk dat een absolute verklaring niet kan worden gegeven.

Het monitoringdocument stelt dat als er nog bepaalde PVC verpakkingen geaccepteerd worden dit aangegeven moet worden met een verwijzing naar de lijst van het Kennisinstituut. Deze verwijzing is door de supermarktketens wel opgenomen in de vorig jaar afgegeven verklaringen maar ontbreekt in de huidige verklaringen. Daardoor is de toevoeging "tenzij niet anders mogelijk" feitelijk

onbegrensd. Het doel van de lijst met uitzonderingen van het KIDV is juist om wel begrenzingen aan te brengen. Aspecten in de CBL brief als langlopende contracten, al bestelde artikelen, etc. vormen geen uitzonderingsgrond in de raamovereenkomst. Ook is in de raamovereenkomst geen overgangstermijn aangegeven. De ILT gaat ervan uit dat als de mogelijkheid van een groeimodel er wel was geweest, dit ook als zodanig in de afspraken zou moeten zijn geformuleerd.

De ILT is met reality checks nagegaan in hoeverre feitelijk bij supermarkten binnen ketens geen producten in PVC-verpakkingen meer worden verkocht. Daarbij zijn één of meerdere supermarkten van zeventien ketens bezocht. Bij deze supermarkten zijn 1.307 verpakkingen geselecteerd en deels voor verder onderzoek meegenomen.

Bij supermarkten van zestien ketens zijn PVC-verpakkingen aangetroffen. Bij negen verpakkingen stond op de verpakking zelf vermeld dat het een PVC-verpakking was. Sommige verpakkingen zijn bij meerdere supermarkten binnen dezelfde keten geselecteerd. Daarvoor is gecorrigeerd. Dat geldt ook voor verpakkingen die bij nader inzien onder de lijst met uitzonderingen van het Kenniscentrum vallen. Uiteindelijk blijken in totaal 134 van de 1.307 geselecteerde verpakkingen als PVC aangemerkt te kunnen worden. Het gaat hier om zowel verpakkingen van food als van non-food producten, bij food producten om zowel houdbare als niet-houdbare producten en om merkartikelen en huismerkartikelen. Het aantal PVC verpakkingen is, omdat het geen representatieve steekproef is, niet representatief voor alle supermarktverpakkingen. Het aantal mag om die reden ook niet vergeleken worden met het aantal PVC verpakkingen uit het vorige ILT onderzoek. In bijlage A bij dit rapport is een overzicht gegeven van producten/productgroepen waarin PVC is aangetroffen.

5.5 Conclusie

Het Afvalfonds concludeert dat aan de prestatie is voldaan. De ILT deelt deze conclusie niet omdat de verklaringen van de supermarkten minder verstrekkend en volledig zijn dan afgesproken in de raamovereenkomst en monitoringsdocument. Uit aanvullende reality checks blijkt dat in veel (supermarkten van) supermarktketens nog steeds producten in PVC verpakkingen verkocht worden. Deze producten vallen niet onder de uitzonderingen. Het betreft hier eigen merk verpakkingen, verpakkingen voorzien van een PVC logo en enkele tientallen verpakkingen die bij het vorige onderzoek in 2014 ook als PVC verpakkingen werden aangemerkt. Deze verpakkingen zijn niet uit het assortiment verwijderd. De ILT is van mening dat ook in de praktijk niet aan deze prestatie is voldaan.

6 Prestatie: Afschaffen gratis plastic draagtassen supermarkten

6.1 Beschrijving prestatie

In de raamovereenkomst staat als prestatie beschreven: Afschaffing van gratis plastic draagtassen in supermarkten of vervanging door een duurzaam alternatief. In het addendum is toegelicht dat het gaat om:

- gratis plastic draagtassen: gratis tasjes/zakjes (bij de kassa) bedoeld voor het dragen van de boodschappen. Niet van toepassing op tasjes/zakjes bedoeld als verpakkingsmateriaal (bijvoorbeeld groente/fruit afdeling);
- in supermarkten: betreft supermarktketens niet individuele supermarkten;
- vervanging door een duurzaam alternatief: het Kennisinstituut stelt hiervoor een lijst op.

In het monitoringdocument staat dat aan de prestatie is voldaan als:

- uiterlijk 31 december 2014, 100% van de supermarktketens zoals opgenomen in bijlage 6 schriftelijk verklaren dat er geen gratis plastic draagtassen worden verstrekt en/of duurzame alternatieven zijn geïntroduceerd.[14]

In het monitoringdocument staat dat de toetsing plaatsvindt aan de hand van publicaties van supermarktketens op hun website en/of duurzaamheidverslag en/of een door de directie ondertekende verklaring. Indien er alternatieven zijn geïntroduceerd wordt duidelijk dat dit duurzame alternatieven zijn doordat hierbij verwezen wordt naar de lijst duurzame alternatieven van het Kennisinstituut. Uiterlijk 1 april 2015 verstrekt het Afvalfonds informatie over de vindplaats van deze informatie.

6.2 Ontvangen stukken

In de verantwoording van het Afvalfonds over deze prestatie staat dat om aan deze prestatie te voldoen, verklaringen van 100% van de landelijke supermarktketens voor 31 december 2014 zijn getekend.

Het Afvalfonds stelt dat bij het opstellen van de verklaring goed gekeken is naar het commentaar van de ILT daarover in haar vorige rapport. Voor hoe daar mee is omgegaan verwijst het Afvalfonds naar het commentaar bij de prestatie “einde PVC verpakkingen in de supermarktketen”. Verder merkt het Afvalfonds op dat ten gevolge van het voornemen van de staatssecretaris om per 2016 plastic draagtassen per wet te verbieden, de realiteit deze prestatie heeft ingehaald.

In het monitoringdocument staat dat de toetsing plaatsvindt aan de hand van publicaties van supermarktketens op hun website en/of duurzaamheidverslag en/of een door de directie ondertekende verklaring. Er is geen andere informatie over vindplaatsen van informatie op websites en/of het duurzaamheidverslag in de verantwoording opgenomen.

De ILT heeft aanvullend ontvangen:

- negentien verklaringen van supermarktketens aan het Afvalfonds;

In hun de verklaringen stellen de landelijke supermarktketens schriftelijk het volgende:

[14] In deze bijlage worden twintig ketens genoemd. Door fusie is er inmiddels sprake van 19 ketens en is de oorspronkelijke naamgeving van enkele ketens gewijzigd.

Door ondertekening van dit document bevestigen wij naar onze beste weten en overtuiging het volgende:

In onze supermarktketen worden geen gratis plastic draagtassen verstrekt.

6.3 Beoordelingswijze

De documenten van de supermarkten zijn beoordeeld op een aantal aspecten:

- datum van afleggen van de verklaring;
- de dekking met de supermarktketens zoals genoemd in bijlage 6 van het monitoringdocument;
- de tekst van de verklaringen.

Bij 132 supermarkten is nagegaan of er gratis plastic draagtassen verstrekt werden. Het betreft supermarkten welke behoren bij de in bijlage 6 van het monitoringdocument genoemde ketens.

6.4 Resultaat

Uit de verklaringen van de supermarktketens blijkt dat deze de landelijke supermarktketens zoals bedoeld in bijlage 6 dekken. Alle schriftelijke verklaringen zijn voor 31 december 2014 afgegeven.

In het monitoringdocument staat dat verklaard moet worden dat er geen gratis plastic draagtassen worden verstrekt. In de schriftelijke documenten van de supermarktketens wordt de term "naar beste weten en overtuiging" gebruikt. De ILT constateert dat deze verklaring identiek is aan de verklaringen die in het kader van het vorige ILT onderzoek werden voorgelegd. De ILT is van mening dat deze verklaring minder verstrekkend en resoluut is dan de prestatie vraagt.

Van belang is of supermarkten ook daadwerkelijk geen gratis plastic tassen meer bij de kassa verstrekken. Bij alle bezochte supermarkten is dit het geval. Bij geen van de 132 bezochte supermarkten liggen er bij de kassa nog gratis plastic tassen vrij voor het grijpen.

6.5 Conclusie

Het Afvalfonds concludeert dat aan de prestatie is voldaan. De ILT deelt deze conclusie in formele zin niet omdat de afgegeven verklaringen minder verstrekkend zijn dan de prestatie vraagt.

De ILT heeft met reality checks onderzocht of gratis plastic zakken na de peildatum 31 december 2014 nog aan de kassa werden verstrekt. Dit bleek bij de bezochte supermarkten niet het geval te zijn. De ILT is van mening dat daarmee in de praktijk wel aan de prestatie is voldaan.

7 Conclusie

7.1 Algemeen

De ILT heeft de rapportage van het Afvalfonds op 26 maart 2015 ontvangen.

De rapportage bevat één algemene brief waarin het Afvalfonds vermeldt aan alle prestatiegaranties te voldoen en vier verantwoordingsbrieven met een algemene beschrijving van de geleverde prestatie.

De ILT heeft onderliggende informatie opgevraagd en van het Afvalfonds ontvangen.

7.2 Conclusie per prestatie

In de afzonderlijke hoofdstukken zijn per prestatie de resultaten en conclusies beschreven. In tabel 1 zijn de resultaten en conclusies samengevat.

Tabel 1

Prestatie	**Conclusie Afvalfonds**	**Conclusie ILT**
Groei recycling huishoudelijk kunststofafval naar 90 kton.	Voldaan aan prestatie.	Geen redenen te twijfelen aan conclusie Afvalfonds.
Minimaal 25% recyclaat in nieuwe PET-frisdrankflessen.	Voldaan aan prestatie.	Geen redenen te twijfelen aan conclusie Afvalfonds.
Einde PVC als verpakking in supermarkten.	Voldaan aan prestatie.	Niet eens met conclusie Afvalfonds. Formeel niet voldaan, in de praktijk niet voldaan.
Afschaffen gratis plastic draagtassen supermarkten.	Voldaan aan prestatie.	Niet eens met conclusie Afvalfonds. Formeel niet voldaan, in de praktijk wel voldaan.

Bijlage A Producten in PVC verpakkingen

- Aanstekers
- Autohoes
- Bakje met zuignap
- Balpennen
- Batterijen
- Batterij tester
- Bijtring
- Boxer shorts
- Cake engeltjes
- Calculator
- Chocolade-ei
- Chocolafiguren
- Combinatietang
- Douchewekker
- Fashion box
- Feestcadeautjes
- Fineliners
- Fitnessbanden
- Floss
- Fruit (appelen, citroenen, combinatiepakketten)
- Gasaansteker
- Gebakvormpjes
- Gereedschap hulpstukken
- Geurpakket
- Groenten (maiskolven, wortelen, aardpeer)
- Hoeslaken
- Hobbymes
- Hondenpoepzakjes Horloge
- IJsfontijn
- Jampakket
- Kaas
- Kaarsen
- Kaarsenhouder
- Kauwgom
- Kauwgomballen
- Kookwekker
- Led theelichtjes
- Led lampen
- Lint
- Luchtverfrisser
- Markers
- Meubelknoppen
- Minikaasjes
- Nagelknipper
- Nagelmes
- Nietmachine
- Oorplug
- Ophanghaken
- Overgordijn
- Paaseieren
- Paasversiering
- Pannenspons
- Papadums
- Pincet
- Pompoms
- Potloden/vulpotloden
- Rietjes
- Rijsttafelmix
- Schaar
- Schilmesjes
- Sleutenlabels
- Snoeppot
- Snoep overig
- Snoeizaag
- Speelgoedauto’s
- Speelgoed poppetje
- Speelgoed beesten
- Stiften
- Stofmasker
- Taartbodem
- Takkenschaar
- Tandenborstels
- Tuin versiering
- Tijdschakelaar digitaal
- Vleesproducten (harde verpak-king)
- Viltstiften
- Vleesproducten folie
- Voedselpakket vogels
- Wasknijpers
- Zuighaak

Bijlage B Methode niet risico gestuurde selectie

- Kiest een startpunt in de winkel.
- Loop 10 meter langs een gangpad en selecteer dan een kunststof verpakking op ooghoogte.
- Vervolgens loop je weer 10 meter en selecteer je een kunststof verpakking in het midden, na weer 10 meter een kunststof verpakking onderin.
- Daarna loop je weer 10 meter verder en selecteer je weer op ooghoogte, etc., etc.
- Tref je geen kunststof verpakking op (bijvoorbeeld) ooghoogte aan, dan loop je 10 meter verder en kijk je weer of hier een kunststof verpakking op ooghoogte staat.
- Aan het eind van een gangpad sla je consequent dezelfde richting op en vervolg je route in het volgende gangpad. Zijn er geen gangpaden meer, dan vervolg je de actie in de andere richting.

Dit is een uitgave van de

Inspectie Leefomgeving en Transport

Postbus 16191 | 2500 BD Den Haag
088 489 00 00

www.ilent.nl

@inspectieLenT

juni 2015